

LETNO POROČILO 2019

Focus, društvo za sonaraven razvoj

PREDSTAVITEV DRUŠTVA FOCUS

Focus, društvo za sonaraven razvoj, je samostojna, nevladna, nepolitična in nepridobitna okoljska organizacija, ki deluje na področju podnebnih sprememb. S svojim delom in zgledom želimo pokazati, da je lahko vsak od nas okoljsko in družbeno odgovoren.

Vizija Focusa, društva za sonaraven razvoj, je družba, ki samo sebe razume kot del narave, in zato živi z naravo, ne le ob njej in je družba, kjer živimo drug z drugim, ne le drug ob drugem. Ljudje smo del življenjske mreže, od katere je odvisen naš obstoj. V taki družbi je odgovornost do ljudi in narave ena glavnih vrednot in ne le alternativa. Bolj kot količina nam je pomembna kakovost. Ne ustvarjamo nepotrebnih in umetnih potreb po kopičenju vedno več materialnih stvari. Ljudje smo sposobni sprejemati informirane in odgovorne odločitve. Smo družba, v kateri ljudje živimo v skladu z univerzalnimi vrednotami. Vemo kako besede prenesti v dejanja.

Poslanstvo Focusa je skozi izobraževanje in ozaveščanje ter sooblikovanje politik na področju razvoja, podnebja, energije in mobilnosti spodbujati strukturne in praktične rešitve za okolju in družbi odgovorno življenje.

Vrednote društva so celovit pogled, življenje po načelih Focusa, aktivno državljanstvo, strokovnost, transparentnost, dialog, sodelovanje, konstruktivna kritičnost, neodvisnost, pionirski duh, podnebna pravičnost, prilagodljivost.

**večina
pričakuje
ukrepe**
podnebnakriza.si

OSEBNA IZKAZNICA

Ime: Focus, društvo za sonaraven razvoj (Društvo Focus)

Naslov sedeža:

Maurerjeva 7, 1000 Ljubljana

Naslov pisarne: Trubarjeva 50, 1000 Ljubljana

Telefon: + 386 (0)1 515 40 80

E-pošta: info@focus.si , Spletna stran: www.focus.si

Druge spletne strani: www.dovoljzavse.si, www.podnebnakriza.si

Matična številka: 1134817

ID št. za DDV: 54838444

Transakcijski račun: SI56 6100 0001 3699 851

Datum vpisa v sodni register: 20. januar 2003

Pomembni organi: predsednica društva Živa Kavka Gobbo, upravni odbor, skupščina in nadzorna komisija.

Društvo Focus deluje v javnem interesu na področjih okolje, promet in energija ter raziskovalne dejavnosti. Društvo Focus je vpisanih v evidenco raziskovalnih in prostovoljskih organizacij.

Članstvo: 95 članov društva.

Članstvo v mrežah: Climate Action Network Europe, European Federation for Transport and Environment, Friends of the Earth Europe and International, Tax Justice Europe, Eurodad - European Network on Debt and Development, CNVOS, SLOGA, platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje inhumanitarno pomoč, Mreža za prostor in mreža Plan B za Slovenijo - mreža NVO za trajnostni razvoj, Koalicija za trajnostno prometno politiko, kluba Okoljski center.

Področja delovanja: podnebne spremembe, energija, mobilnost, globalna odgovornost in potrošnja, odrast.

V 2019 smo zrasli v vseh pogledih. Poleg zaposlitve novih sodelavcev, smo pričeli z izvajanjem več novih obsežnih projektov - s koordinacijo Obzorje 2020 projekta o energetske revščini ter sodelovanjem na dveh LIFE projektih: IP CARE4CLIMATE in Unify, ki sta osredotočena na blaženje podnebnih sprememb.

Žal še vedno rastejo tudi izpusti toplogrednih plinov, kljub neizpodbitnim dokazom, da naše početje vodi v najhujše posledice za planet in nas. Zato smo skupaj z drugimi organizacijami aktivnimi na tem področju pričeli s kampanjo Podnebna kriza, kjer nas je v zahtevah vladi za takojšnje ukrepanje prvič podprlo 250 organizacij iz različnih sfer in več kot 12000 posameznikov. Zahtevamo, da začne vlada ukrepati takoj!

Tako kot vsako leto do sedaj, smo tudi v 2019 spremljali in sooblikovali politike s področja podnebnih sprememb, energije, prometa, razvojnega sodelovanja, potrošnje, financiranja ter davčne pravičnosti. Budno nadzirali odločevalce in procese ter se vanje aktivno vključevali. Izvajali raziskovalne in ozaveščevalne projekte, delavnice, predavanja. Podpirali gibanje mladih za podnebno pravičnost. Se razvijali, načrtovali nove projekte ter se včasih ustavili in pogledali nazaj, da smo bolje videli naprej.

Hvala vsem, ki ste nam v preteklem letu stali ob strani in z nami oblikovali pozitivne spremembe!
ekipa FOCUSA

PODNEBJE

Podnebne spremembe ostajajo eden ključnih izzivov današnjega časa. V letu 2019 je še naprej odmevalo posebno poročilo Medvladnega panela o podnebnih spremembah (IPCC) o globalnem segrevanju za 1,5 °C (<https://www.ipcc.ch/sr15/>) in iz njega izhajajoča opozorila o nujnosti hitrega in odločnega ukrepanja v naslednjem desetletju. Poročilo je zaznamovalo tudi naše delo na področju zagovorništva.

V okviru programa Podnebje smo v letu 2019 zagovarjali politike, programe, ukrepe in predpise, ki prispevajo k učinkovitemu naslavljanju podnebnih sprememb na nacionalni in evropski ravni, začeli z izvajanjem projektov LIFE IP CARE4CLIMATE in LIFE Unify, koordinirali delovno skupino za podnebno politiko v okviru mreže Plan B za Slovenijo (<http://www.planbz slovenijo.si/>) in s partnerji izvajali kampanjo podnebnakriza.si. Še naprej smo sodelovali v Svetu ministra za okolje in prostor za sodelovanje z NVO.

**Podpiši nujni
poziv Vladi RS!**
podnebnakriza.si

SOOBLIKOVANJE PODNEBNE POLITIKE

Leto 2019 se je na evropski ravni nadaljeval proces sprejemanja novega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021 - 2027. Konec leta je Evropska komisija objavila Novi zeleni načrt za Evropo, odzvala pa se je tudi na zaenkrat še nezadostne osnutke nacionalnih energetske in podnebne načrtov držav članic do leta 2030. Nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN) je bil tudi na nacionalni ravni deležen naše največje pozornosti, poleg tega pa smo spremljali še pripravo dolgoročnega okvira podnebne politike, Zakona o podnebni politiki ter programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe.

Procesi, ki smo jim sledili:

- Sprejemanje evropskih podnebnih razprav (stališče EU do cilja ogljične nevtralnosti, priprava NEPN-ov, dolgoročna podnebna strategija EU)
- Spremljanje procesa sprejemanja novega večletnega finančnega okvira EU
- Spremljanje mednarodnih podnebnih pogajanj v okviru Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja
- Sprejemanje priprave nacionalnega podnebno-energetskega načrta
- Spremljanje priprave Zakona o podnebni politiki
- Programiranje rabe sredstev Sklada za podnebne spremembe
- Spremljanje priprave dolgoročne podnebne strategije za Slovenijo

Nacionalni energetske in podnebni načrt (NEPN)

Focus je pridobil status stranskega udeleženca v postopku celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) za NEPN. V procesu priprave tako NEPN kot CPVO smo aktivno sodelovali skozi celotno leto. Podajali smo komentarje, se udeleževali dogodkov, naša stališča pa smo preko sodelovanja z mediji tudi javno promovirali. Sodelovali smo pri dveh ocenah osnutka nacionalnega NEPN-a s strani nevladnih organizacij in sicer "Time to pick up the pace: Insights into the draft National Energy and Climate Plans" in "The clock is ticking: Insights into progress made by Member States so far in improving their draft NECPs" (v okviru projekta LIFE Unify).

Dolgoročna podnebna strategija za Slovenijo

V okviru spremljanja priprave nacionalne dolgoročne podnebne strategije smo med drugim junija v Državnem svetu v sodelovanju z Inštitutom Jožef Stefan organizirali tudi posvet z naslovom Podnebna nevtralnost – od vprašanja "ali" k vprašanju "kako". Na posvetu z mednarodno udeležbo smo od predstavnikov različnih deležnikov zbirali pričakovanja do dolgoročne podnebne strategije za Slovenijo.

Zahtevek vladi za naslovitev podnebne krize

S partnerji (PIC, Umanotera in Greenpeace) smo na vlado RS naslovili zahtevo, naj začne podnebno krizo učinkovito naslavljanje. V zahtevi smo vlado pozvali k nujnim sistemskim spremembam, ki lahko zagotovijo pravočasno in zadostno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v skladu z znanstvenimi opozorili in zavezami države v okviru Pariškega sporazuma.

Kampanja Podnebna kriza

Sodelovali smo pri zasnovi in izvajanju kampanje Podnebna kriza. V okviru kampanje, ki združuje skoraj 250 civilno-družbenih organizacij in več kot 12000 posameznikov pozivamo odločevalce, naj podnebne spremembe pripoznajo kot nacionalno krizo ter jih začnejo prioritarno in sistemsko obravnavati. V okviru kampanje smo pripravili poziv vladi, vzpostavili spletno stran podnebnakriza.si, soorganizirali 2 tiskovni konferenci in promovirali poziv vladi preko različnih kanalov.

V okviru aktivnosti sooblikovanje podnebne politike so bile izvedene naslednje ključne dejavnosti:

- oblikovanje stališč in posredovanje pripomb relevantnim deležnikom,
- organizacija in sodelovanje na dogodkih (posveti, srečanja, sestanki, razprave...),
- zagovorništvo,
- spremljanje izvajanja sprejetih politik ter ustrezno odzivanje,
- sodelovanje v koalicijah (CAN Europe, Plan B, Coalition for Higher Ambition) ter
- informiranje NVO in zainteresirane javnosti (delo z mediji).

Ključni partnerji: Climate Action Network Europe, PIC, Greenpeace, Umanotera, Inštitut Jožef Stefan.

PROJEKTI

LIFE IP CARE4CLIMATE

V letu 2019 smo začeli z izvajanjem integralnega LIFE projekta CARE4CLIMATE. Projekt s pomočjo ozaveščanja, izobraževanja in usposabljanja ključnih deležnikov spodbuja izvajanje ukrepov, na podlagi katerih bo Slovenija dosegla cilje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 oziroma 2030. Focus v okviru projekta izvaja oz. sodeluje pri izvajanju naslednjih aktivnosti: ozaveščanje o podnebnih spremembah in njihovih posledicah za Slovenijo ter spodbujanje dobrih praks zmanjševanja emisij toplogrednih plinov; podpora lokalnim skupnostim za prehod v nizkoogljično družbo; krepitev zmogljivosti za koncepte nizkoogljične družbe v visokošolskem izobraževanju; krepitev zmogljivosti javne uprave (nacionalnih in lokalnih organov) za prehod v nizkoogljično družbo in izvajanje participativnih procesov; nadgrajevanje lokalnih energetskega konceptov (LEK-ov).

V okviru projekta smo v letu 2019:

- izvedli prenovno celostno podobo programa Dovolj za vse in zasnovo sprememb spletne strani dovoljazavse.si,
 - soorganizirali smo nacionalno konferenco o skupnostnem upravljanju z življenjskimi viri, pripravili 2 videa o dobrih praksah skupnostnega upravljanja ter nadgradili zemljevid dobrih praks na spletni strani dovoljazavse.si,
 - izbrali 4 občine za sodelovanje v programu usposabljanja občin za izvajanje skupnostnih projektov (Škofja Loka, Loški potok, Ptuj in Hrastnik). Za občini Škofja Loka in Loški Potok sta bila pripravljena podrobnejša načrta usposabljanja, v Škofji Loki pa tudi že izvedena prva delavnica na temo trajnostne mobilnosti,
 - pripravili smernice za javne uslužbenke o prehodu v nizkoogljično družbo in izvedli delavnico za javne uslužbenke o varčevanju z energijo v javnih ustanovah,
 - začeli s pripravami na mednarodno poletno šolo o prehodu v nizkoogljično družbo 2020.
- Ključni partnerji: Umanotera, občine Škofja Loka, Loški Potok, Ptuj in Hrastnik, MOP, Upravna akademija, Fakulteta za družbene vede.

LIFE UNIFY

Septembra 2019 smo začeli z izvajanjem projekta LIFE Unify: Bringing the EU together on climate action. Cilj projekta je pripomoči k pravočasnemu in učinkovitemu prehodu v nizkoogljično družbo in gospodarstvo preko treh ključnih javno-političnih procesov: dolgoročnih podnebnih strategij na državni in EU ravni, nacionalnih energetske podnebnih načrtov ter programiranja EU sredstev.

Focus v okviru projekta izvaja oz. sodeluje pri izvajanju naslednjih aktivnosti: vzpostavitev podporne deležniške projektne skupine, razvoj kvalitativnega in kvantitativnega orodja za spremljanje izvajanja nacionalnega energetske podnebnega načrta, spremljanje in analiza izvajanja nacionalnega energetskega in podnebnega načrta, podpora občinam pri razvoju in izboljšanju regionalnih energetske in podnebnih načrtov, vplivanje na programiranje sredstev EU z namenom večje povezanosti med NEPN in sredstvi EU, spremljanje in analiza dolgoročne nacionalne podnebne strategije, organizacija dveh nacionalnih in dveh regionalnih delavnic na temo NEPN in participativnih procesov.

V okviru projekta smo v letu 2019:

- pripravili izhodiščno analizo stanja na področju podnebnih politik, porabe sredstev EU
- vzpostavili projektno podporno deležniško skupino, ki jo trenutno tvori 11 institucij, podjetij in organizacij (MZI, MOP, Skupnost občin Slovenije, MOL, GEN-I, Greenpeace, IJS CEU, IRI UL, Mladi za podnebno pravičnost, Umanotera, PIC),
- s projektnimi partnerji pripravili poročilo o napredku nacionalnih energetske in podnebnih načrtov,
- pričeli z analizo trenutne rabe sredstev EU za podnebno ukrepanje.

Projektni partnerji: Climate Action Network Europe (CAN Europe), Centre for Transport and Energy (CDE), Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR), 92-gruppen, Eestimaa Looduse Fond (ELF), Focus, društvo za sonaraven razvoj, Germanwatch Nord-Sud Initiative e.V., Foundation Institute for Sustainable Development, Réseau Action Climat – France (RAC-F), Sociedad Española de Ornitología (SEO/BirdLife), Association for the Sustainability of the Earth System (ZERO).

PRIHODNOST EVROPE 2

V aprilu in maju smo izvedli projekt Prihodnost Evrope 2 - "Future of Europe 2". Projekt se je osredotočal na pomen politične participacije mladih – s posebnim poudarkom na EU volitvah. Prizadeval si za nadaljnje povezovanje, izobraževanje in aktiviranje slovenske mladine in širše javnosti glede vprašanja podnebne pravičnosti. V okviru projekta smo vzpostavili bralni krožek na temo podnebne pravičnosti in se dvakrat srečali, v lokalnih skupnostih šestih mest smo organizirali participativne delavnice o podnebni pravičnosti in načinih aktivacije lokalnih skupnosti, na šestih šolah izvedli predavanja in delavnice o podnebni krizi in tem kaj lahko učenci in šole storijo za reševanje podnebne krize, vzpostavili redne dejavnosti na Petkih za prihodnost (v organizaciji Mladi za podnebno pravičnost).

ENERGIJA

Večina energije, ki jo uporabljamo danes, izvira iz fosilnih goriv. Gre za neobnovljivi vir energije, poleg tega pa ima negativni vpliv na okolje in podnebne spremembe. Raba fosilnih in jedrskih goriv vodi tudi k vse bolj monopoliziranemu upravljanju z energijo. Energetski sistemi prihodnosti morajo temeljiti na uravnoteženi mešanici učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije, decentraliziranih omrežij ter trajnostnega življenjskega sloga. Focus zato skozi svoj program Energija spodbuja učinkovito rabo energije, rabo obnovljivih virov energije, skupnostne projekte OVE ter energetsko tranzicijo stran od fosilnih in jedrskega vira.

V okviru programa Energija smo v letu 2019 zagovarjali politike, programe, ukrepe in predpise, ki prispevajo k zmanjšanju rabe energije, rabi obnovljivih virov, zmanjšanju energetske revščine ter učinkovitejšemu naslavljanju podnebnih in okoljskih problemov na nacionalni in evropski ravni. Veliko tega dela se je nanašalo na Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt, ki ga pripravlja MzI. Uspešno smo zaključili evropske projekte ENERGISE, IDEA in InventAir ter pričeli z izvajanjem Obzorje 2020 projekta EMPOWERMED, ki ga tudi koordiniramo. Koordinirali smo delovno skupino za trajnostno energijo v okviru mreže Plan B za Slovenijo ter se vključili v Delovno skupino za prestrukturiranje premogovnih regij, ki jo vodi Ministrstvo za infrastrukturo.

SOOBLIKOVANJE ENERGETSKE POLITIKE

Namen te široke dejavnosti je zagotoviti okoljsko učinkovite in ambiciozne energetske politike, ki primerno odgovarjajo na podnebne, okoljske in razvojne izzive ter še posebej prispevajo k zmanjšanju rabe energije, učinkoviti rabi energije in rabi obnovljivih virov energije.

Na področju slovenske energetske politike smo se ukvarjali predvsem s Celostnim nacionalnim energetskih in podnebnim načrtom (NEPN), katerega nedodelan osnutek je bil decembra 2018 poslan Evropski komisiji s strani MzI. Ta aktivnost je tekla skozi celotno 2019, saj je vmes bilo pripravljenih več izboljšanih osnutkov dokumenta, na katere smo podali pripombe. Prisostvovali smo javnim razpravam glede dokumenta ter podali konstruktivne komentarje za izboljšanje ambicioznosti v dokumentu postavljenih ciljev ter predlaganih ukrepov.

Aktivni smo bili pri predlaganju in zagovarjanju sprememb Uredbe o samooskrbi z električno energijo iz OVE. S spremembo se manjšajo administrativne in pravne ovire za samooskrbne skupnostne OVE projekte. V letu 2020 je cilj tudi v praksi uresničiti skupnostni OVE projekt, za kar si bomo prizadevali v sklopu projekta CARE4CLIMATE.

Februarja smo skupaj s Plan B in Greenpeacom podali komentarje na Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona, predvsem vključitve zagotavljanja primarne regulacije v okvir plačljivih sistemskih storitev znotraj elektroenergetskega sistema, saj menimo, da bo večina teh sredstev pripadla TEŠ-u oz. HSE, ki bo na ta način kril izgube, nastale zaradi investicije in delovanja TEŠ 6. Podprli smo spremembe ter predlagali izboljšave skupnostnih OVE projektov ter se zavzeli za časovno omejitev možnosti uporabe statističnega prenosa energije iz OVE iz drugih držav, zaradi nedoseganja zastavljenega cilja za OVE za 2020.

V letu 2019 smo se tudi vključili v delovno skupino ministrstva za pripravo ukrepov prestrukturiranja premogovnih regij. V letu 2019 sta bila izvedena dva sestanka, več aktivnosti predvidoma sledi v 2020. Sodelovali smo na sejah državnega zbora in državnega sveta ter imeli številne sestanke na MzI, na temo NEPN, samooskrbe z električno energijo iz OVE ter energetske revščine.

Na področju energetske revščine smo aktivno delali na spodbujanju MzI, da pripravi program porabe sredstev iz kohezijskega sklada, ki so jih namenili za zmanjševanje energetske revščine, ter veliko delali z mediji.

Do aprila 2019 je Focus koordiniral delovno skupino Trajnostna energetika pri mreži Plan B. Del aktivnosti na področju energetskih politik se je tako navezoval na delo znotraj te delovne skupine.

Na spletni strani smo redno objavljali novice, povezane z energetsko politiko in dogajanjem v energetskem sektorju. Sestankovali in komunicirali smo z različnimi deležniki, podali več izjav za medije ter redno spremljali dogajanje na tem področju. Sodelovali smo tudi na več dogodkih in konferencah, ki so se nanašala na področje energetike.

Kampanja Jedrska energija – ne hvala!

Namen kampanje je opozarjati na tveganje in nevarnosti, ki jih prinaša izkoriščanje jedrske energije. Z aktivnostmi odpiramo vprašanja in podajamo argumente proti nadaljnji rabi jedrske energije, ki so namenjeni odločevalcem in javnosti, obenem pa promovirajo bolj trajnostne oblike pridobivanja energije. Poleg objavljanja novic na temo jedrske energije smo sodelovali pri prevajanju in promociji letošnjih številčk mednarodnega novičnika NukeNews. Tema z idejo o postavitvi drugega bloka NEK postaja vse bolj aktualna, zato bo več aktivnosti tukaj potekalo predvsem v letu 2020.

PROJEKTI

ENERGISE

Evropski projekt ENERGISE združuje 10 organizacij (univerz, raziskovalnih inštitutov in nevladnih organizacij) iz Bolgarije, Danske, Finske, Nemčije, Madžarske, irske, Slovenije, Švice, Združenega kraljestva in Nizozemske. Financiran je v okviru programa OBZORJE 2020. Gre za inovativno vse-Evropsko raziskovalno iniciativo, ki poskuša doseči večje znanstveno razumevanje družbenih in kulturnih vplivov na rabo energije. V sklopu projekta so se razvijale, testirale in ocenjevale različne možnosti za spremembe rabe energije v gospodinjstvih in skupnostih v Evropi. Cilji projekta vključujejo razvoj inovativnega teoretičnega okvira, ki združuje družbene prakse in pristop energetske kulture, oceno in primerjavo vpliva različnih iniciativ za zmanjšanje rabe energije v Evropi, razvoj pristopa »Energy Living Labs« za raziskovanje in spreminjanje energetske kulture ter dosego novih raziskovalnih spoznanj o vlogi rutin in problemov pri spremembah k bolj trajnostni rabi energije.

V letu 2019 smo se udeležili dveh projektne sestanke (Budimpešta in Barcelona) ter sodelovali na konferenci ERSCP (European Roundtable for Sustainable Consumption and Production) oktobra v Barceloni. Na eceee Summer Study konferenci smo sodelovali s prispevkom Energy sufficiency: are we ready for it? An analysis of sustainable energy initiatives and citizen visions, pripravili poglavje za knjigo Energy Demand Challenges in Europe, pripravili članek za projektno knjižico Energy Living Labs: Methodology, Experience and Lessons Learned, sodelovali smo tudi na zaključni konferenci projekta Addressing Energy Demand Challenges Through Practice-based Living Lab Approaches. Na spletni strani projekta je zaživel tudi baza podatkov o trajnostnih energetske iniciativah, ki vključuje več kot 1000 različnih primerov iz evropskih držav. Projekt se je zaključil novembra 2019.

IDEA – Inovativna smer v energetske svetovanju

Namen projekta IDEA (Innovative Direction in Energy Advising) je razvoj inovativnih pristopov na področju izobraževanja o energetske revščini. Glavni cilj je izboljšanje obstoječih in razvoj novih inovativnih izobraževalnih metod in gradiva za usposabljanje odraslih o tematici energetske revščine ter v proces priprave teh orodij vključiti številne relevantne deležnike. Projekt smo izvajali skupaj z Univerzo v Cipru, DOOR-om in Energetske agencijo Plovdiv. Financiran je iz programa Erasmus+, končal se je oktobra 2019.

V letu 2019 smo pripravili izobraževalni program na temo energetske revščine, ki je prvenstveno namenjen energetske svetovalcem, da se bolje spoznajo z energetske revščino ter z načinom izvajanja energetske svetovanja v gospodinjstvih. Oktobra smo izvedli konferenco Energetske revščine: rešitve na praktični in strukturni ravni, ki je imela precejšen odmev v medijih. V letu 2019 sta bila izvedena tudi dva projektne sestanka, eden v Ljubljani, drugi v Plovdivu.

Pripravljena so bila spletna orodja na temo energetske revščine, katerih namen je spoznavanje s tematiko ter iskanje in predstavitev rešitev za njeno odpravljanje. Orodja vključujejo nasvete za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih, orodje za izračun prihrankov pri rabi energije, izobraževalni modul na temo energetske revščine, kviz ter spletno igro na omenjeno temo ter nabor kontaktov, kjer lahko gospodinjstva dobijo dodatne informacije ali pomoč. Poleg tega so bili pripravljeni projektni plakati ter video vsebine, ki se navezujejo predvsem na predstavitev pripravljenih spletnih orodij. Vsi materiali so dostopni na spletni strani projekta.

InventAir: Inventarji energetske revščine za podporo politikam čistega zraka v vzhodnoevropskih državah

Cilj projekta InventAir je raziskati številne okoljske in podnebne vplive energetske revščine s poudarkom na razvoju in izvajanju energetske revščine in politik onesnaženosti zraka v vzhodnoevropskih državah. Čeprav se tema energetske revščine hitro širi po vsej EU, se ji posebna posebnost namenja v vzhodni Evropi, kjer je problem bolj prisoten. Med drugim si gospodinjstva z nizkimi dohodki ne morejo privoščiti zamenjave starih neučinkovitih ogrevalnih sistemov in peči, zaradi česar so glavni sezonski vir onesnaževanja zraka. Zaradi pomanjkanja natančnih podatkov o obsegu in bistvenih značilnosti energetske revščine je težko oceniti vpliv na okolje, podnebje in zdravje. Projekt InventAir se loti tega problema z razvojem metodološkega okvira za popis energetske revščine s sodelovanjem med strokovnjaki iz Nemčije in vzhodnoevropskih držav ter spodbujanjem dolgoročnega energetskega načrtovanja občin z razvojem Načrta za zmanjšanje energetske revščine in onesnaženja zrak.

Projekt se je zaključil aprila 2019, pri njem pa smo sodelovali z Energetsko agencijo Plovdiv in Deutsche Umwelthilfe, financiran pa je bil s strani programa EUKI Nemškega ministrstva za okolje, varstvo narave in jedrsko varnost.

V letu 2019 smo izvedli dogodek Energetska revščina in kakovost zraka, pripravljena so bila priporočila za odločevalce, izvedeno svetovanje zunanjim partnerjem iz Bosne in Hercegovine, izveden webinar za relevantne deležnike, aprila pa smo v Ljubljani gostili tudi projektni sestanek. V Sloveniji smo sodelovali z občino Zagorje ob Savi, za katero smo pripravili Usmeritve za zmanjšanje energetske revščine in izboljšanje kvalitete zraka v Občini Zagorje ob Savi.

Dejavnosti za zaustavitev "frackinga" v Sloveniji

Na Ministrstvo za okolje in prostor smo skupaj s Pravno-informacijskim centrom nevladnih organizacij - PIC in Umanotero vložili pobudo za zakonsko prepoved dejavnosti hidravličnega lomljenja (t. i. frackinga) v Sloveniji. Skupaj s še 16 organizacijami civilne družbe in civilnimi iniciativami smo vložili pritožbo pri slovenski in britanski nacionalni kontaktni točki Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) zaradi kršitve odgovornega poslovnega vedenja glede dejavnosti hidravličnega lomljenja (frackinga) podjetja Ascent Resources v Sloveniji, s katero smo zahtevali, da podjetje svoje dejavnosti v Sloveniji izvaja v celoti v skladu s smernicami OECD za odgovorno poslovno vedenje večnacionalnih družb. Pritožba je prvi primer, vложен na nacionalno kontaktno točko OECD v Sloveniji in je požela veliko pozornosti tako domače kot tuje javnosti in medijev.

Engager (COST Action) - European Energy Poverty: Agenda Co-Creation and Knowledge Innovation - Energetska revščina v Evropi: soustvarjanje agende in inovacija znanja

Focus je tekom leta 2019 redno deloval v mreži Engager, katere glavni cilj je radikalno preoblikovati obseg in globino znanstvenih spoznanj o energetske revščini v Evropi. Aktivnosti akcije naslavlajo vprašanja o tem, kako se energetske revščine dojemata v teoriji, kako se jo prepozna v praksi ter kako se jo naslavlja. To člani mreže Engager dosegajo z vzpostavitvijo multidisciplinarnega sodelovanja med strokovnjaki in raziskovalci iz različnih področij: človeška geografija, energetske študije, ekonomija, sociologija in politične vede. V letu 2019 smo sodelovali na delavnici v Erfurtu, kjer smo začeli oblikovati članek o povezavah med energetske revščine in različnimi področji. Sodelovali smo tudi na srečanju delovne skupine 4 v Zadru, kjer smo nadaljevali delo na članku in odpirali diskusijo o transportni revščini. Focus je v 2019 pripravil tudi osnutek poglavja knjige o energetske revščini v Srednji in Vzhodni Evropi.

EmpowerMed

Projekt EmpowerMed (Empowering women to take action against energy poverty in the Mediterranean) naslavlja izziv energetske revščine v Sredozemlju, še posebej pa se osredotoča na vključevanje in opolnomočenje žensk. V sredozemskih državah se obalna območja soočajo s številnimi posebnimi izzivi na področju energetske revščine, povezanimi predvsem s toplotnim udobjem stanovanj. Stavbe so komaj izolirane, pogosto sploh nimajo ogrevalnih sistemov, ali pa so zelo neučinkoviti. Komponenta hlajenja predstavlja v teh področjih pomemben element energetske revščine. Energetska revščina nesorazmerno prizadene ženske in gospodinjstva, ki jih vodijo ženske, vendar pa so ženske obenem močan agent v boju proti energetske revščini. Čeprav je o vplivih energetske revščine na zdravje znano veliko, je vključevanje zdravstvenih delavcev v naslavljanje energetske revščine redko.

Glavni cilj projekta EmpowerMed je prispevati k zmanjšanju energetske revščine v Sredozemlju z a) izvajanjem niza praktičnih ukrepov za energetske učinkovitost in rabo OVE, ki so prilagojeni za krepitev gospodinjstev v naslavljanju energetske revščine, s posebnim fokusom na ženskah in zdravju, b) ocenjevanjem učinkovitosti izvedenih ukrepov in oblikovanjem političnih priporočil ter c) zagovarjanjem politik in ukrepov za naslavljanje energetske revščine med ključnimi akterji na lokalni in evropski ravni.

Projekt je v letu 2019 začel s prvimi koraki - prvo projektno srečanje, izvedba usposabljanj za partnerje, srečanja z lokalnimi akterji v 6 pilotnih območjih (Barcelona – Španija, Marseille – Francija, Padova – Italija, Primorska – Slovenija, Zadar – Hrvaška in Vlora – Albanija). Razen tega je bila oblikovana podoba projekta. Projekt bo trajal 4 leta (do 2023). Društvo Focus je koordinator projekta, financira pa se iz programa H2020.

MOBILNOST

V okviru programa mobilnost smo v sodelovanju z organizacijo Transport & Environment nadaljevali delo na področju sooblikovanja evropskih prometnih politik. Okrepili smo sodelovanje v Koaliciji za trajnostno prometno politiko, kjer smo več pozornosti namenili širjenju ljubljanske obvoznice. Eno izmed pomembnejših področij programa mobilnost ostaja trajnostna mobilnost v šolah, kjer smo sodelovali v projektih Aktivno v šolo in Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih. Še naprej smo prek kolesarskih zajtrkov promovirali uporabo kolesa za prevoz v službo, šolo in po opravkih.

SOOBLIKOVANJE PROMETNE POLITIKE

S sooblikovanjem evropskih prometnih politik prispevamo k okoljsko učinkoviti in ambiciozni prometni politiki, ki primerno odgovarjajo na podnebne izzive. Po intenzivnem letu 2018 je v letu 2019 na področju evropskih prometnih politik vladalo manjše zatišje.

Februarja smo v EU dobili prve standarde CO₂ za težka tovorna vozila in avtobuse. EU je tako prvič proizvajalcem težkih tovornih vozil naložila zmanjšanje izpustov CO₂ prodanih vozil, kar je prvi korak k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov s strani tovarnega prometa. Proizvajalci bodo morali v povprečju zmanjšati emisije novih vozil za 15 % do leta 2025 in za 30 % do leta 2030 v primerjavi z letom 2019.

Nadaljujemo s širjenjem informacij in zagovorništva na področju prehoda k nizko ogljikovemu tovarnemu prometu. Zatišje v zakonodajnih proces smo izkoristili za širjenje baze raziskav in študij ter ozaveščanja javnosti. Prek sprejemanja in nadziranja procesa sprejemanja Nacionalnega energetskega podnebne načrta in Dolgoročne podnebne strategije delujemo na zagovorništvu opustitve vozil z motorji z notranjim zgorevanjem v mestih ter prehoda na električne osebne avtomobile in kombije.

Eno izmed pomembnejših področij delovanje je tudi diskreditacija vpeljave zemeljskega plina kot alternativnega pogonskega vire v prometu. Partnerji: Transport & Environment

Delovanje v Koaliciji za trajnostno prometno politiko

Focus je partner v Koaliciji za trajnostno prometno politiko, katere namen je odzivati se na perečo prometno problematiko v Sloveniji (nacionalno, lokalno). Med pomembnejšimi odzivi KTHP leta 2019 sodijo odzivi na načrte za širitev ljubljanske obvoznice in širitve mestnih vpadnic, poziv MO Ljubljani za cenejše terminske in letne vozovnice ter komentirali predlog Zakona o pravilih cestnega prometa - člen o obveznem nošenju čelad ne glede na starost. V okviru KTHP smo se člani sestali 4 x, prav tako pa smo sestankovali z različnimi deležniki in odločevalci.

PROJEKTI

Aktivno v šolo

V letu 2019 smo nadaljevali s sodelovanjem v programu Aktivno v šolo in ga novembra tudi zaključili. Osnovni namen programa Aktivno v šolo je podpora šolam in občinam pri spodbujanju aktivne poti v šolo. Aktivna pot v šolo je pomembna za zdravje, samostojnost in socialni razvoj otrok, saj zagotavlja minimalno priporočeno količino fizične aktivnosti in spodbuja vzgojo o prometni varnosti ter trajnostnem razvoju. Program sofinancira Ministrstvo za zdravje RS in je del prizadevanj Dober tek Slovenija za več gibanja in bolj zdravo prehrano. V letu 2019 smo nadaljevali z aktivnostmi podpore pri izvedbi spremljane poti v šolo (Pešbus in Bicivlak), podpore samostojni poti v šolo in načrtovanju šolskih poti skupaj s šolo in občino, kar je bilo izvedeno na primeru občine Bled. Vloga Focusa je zajemala predvsem komunikacijsko podporo pri delu s šolami, organizaciji usposabljanja za spremljano pot v šolo ter organizaciji zaključne konference programa, ki se je odvijala v Mariboru. Komunikacija je zajemala tudi sprotno objavljane na spletni strani Aktivnovsolo.si in Facebook programa.

Partnerji: IPoP - Inštitut za politike prostora, CIPRA Slovenija - društvo za varstvo Alp

Kolesarski zajtrki v okviru Partnerstva za okolje in zdravje

V letu 2019 smo nadaljevali s kolesarskimi zajtrki v okviru projekta Partnerstvo za okolje in zdravje. Z zajtrkom v kolesarski družbi želimo spodbuditi izbiro kolesa za pot v šolo, službo ali po opravkih. Navidez nepomembna odločitev o potovalnem načinu je namreč vse prej kot nepomembna, če upoštevamo, da je promet eden izmed glavnih krivcev za izpuste toplogrednih plinov in onesnaženje zraka z drobnimi delci, ki močno vplivajo na naše zdravje. Prvi kolesarski zajtrk smo organizirali v aprilu kot otvoritev spomladanske kolesarske sezone v Ljubljani. Organizaciji se je pridružila tudi Ljubljanska kolesarska mreža. Sledila je kolesarska večerja, ki smo jo organizirali skupaj s pobudo Kolobocija. Najprej je v centru Ljubljane potekala festivalsko kolesarska karavana, kjer so kolesarji v kostumih in z okrašenimi kolesi opominjali mimoidoče, da je kolesarjenje predvsem zabavno. Ob koncu karavane so se kolesarji odpeljali do Špice, kjer jih je čakala kolesarska večerja. Zadnji kolesarski zajtrk smo v sodelovanju z Občino Nova Gorica organizirali septembra v Novi Gorici. S tem kolesarskim zajtrkom smo tudi zaključili projekt Partnerstvo za okolje in zdravje, vendar se skupaj z Inštitutom za mladinsko participacijo, okolje in zdravje (IMZTR) prijavljamo na naslednji razpis Ministrstva za zdravje.

Partnerji: Zveza študentov medicine Slovenije, Mladinsko združenje za trajnostni razvoj ter skupine strokovnjakov iz Agencije RS za okolje, Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani.

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH IN OSNOVNIH ŠOLAH

V okviru projekta Ministrstva za infrastrukturo – Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih – smo v konzorciju partnerjev (Focus, RRA Sinergija, IPoP, Cipra Slovenija in Filozofska fakulteta) v poletnih mesecih izvedli 9 regijskih usposabljanj namenjenih koordinatorjem aktivnosti trajnostne mobilnosti v šolah in vrtcih, kjer je bilo usposobljenih 290 strokovnih sodelavcev. V aktivnost je vključenih 111 vrtcev in 120 šol, kjer je zajetih več kot 40.000 otrok. Dvodnevna usposabljanja so vodili multiplikatorji, s katerimi smo izvedli predhodna izobraževanja člani konzorcija. Regijski multiplikatorji so nato samostojno podajali vsebine koordinatorjem, ki bodo skrbeli za izvajanje aktivnosti Gremo peš! v osnovnih šolah ter Beli zajček v vrtcih. Kokoška Rozi in Beli zajček spodbujata trajnostne prihode otrok v šolo in vrtec, v projektu sodelujoči učitelji in vzgojitelji pa bodo otroke in njihove starše aktivirali tudi preko različnih pedagoških aktivnosti za promocijo trajnostne mobilnosti.

Več o projektu na www.sptm.si.

MERITVE ONESNAŽENJA ZRAKA V LJUBLJANI

V sodelovanju z organizacijo Deutsche Umwelthilfe iz Nemčije smo med 6. marcem do 9. aprilom 2019 po Ljubljani opravljali meritve dušikovega dioksida (NO₂). Meritve NO₂ v Ljubljani imajo smisel, saj večji del izpustov NO₂ prihaja iz prometa, predvsem iz vozil na dizelski pogon. Promet pa je v Ljubljani z vidika onesnaženega zraka problem. Emisije NO₂ so še posebej problematične za ranljive skupine, kot so otroci, starejši, ljudje z kroničnimi pljučnimi boleznimi in nosečnice. Rezultate meritev so bili objavljeni tudi v časopisu Dnevnik, v letu 2020 pa jih nameravamo znova promovirati v istih koledarskih mesecih, kot so meritve potekale v letu 2019.

Partnerji: Deutsche Umwelthilfe

GLOBALNA ODGOVORNOST IN POTROŠNJA

Poleg skupnostnih in političnih naporov je za okoljske, družbene in podnebne posledice in vplive našega načina življenja odgovoren vsak posameznik, bodisi preko razumevanja sveta okoli sebe ali načina življenja, potrošniških odločitev ali povezovanja v skupnosti.

Zato smo v okviru programa globalna odgovornost in potrošnja sodelovali v delovni skupini pod okriljem platforme Sloga, kjer smo pretresali metode globalnega učenja, izmenjevali izkušnje, se seznanili z dogajanjem na ravni EU ter načrtovali sprejem etičnega kodeksa na ravni Sloge. Med drugim smo sodelovali pri projektu Trajnostno.Lokalno.Globalno, kjer smo pripravljali novičnik za učitelje in druge multiplikatorje, v partnerstvu z drugimi članicami Sloge in sodelovali v svetu Sloge.

Poleg tega smo zaključili prijavo projekta na temo mednarodnih dobavnih verig, potrošništva, podnebnih sprememb in mladih, ki se bo začel sredi leta 2020.

PROJEKTI

Moja revolucija: 1968/69 – Refleksije za današnjo mladino

V letu 2019 smo intenzivno izvajali aktivnosti v okviru projekta Moja revolucija 2. V okviru projekta smo izvedli šest revolucionarnih tur po Ljubljani, kjer smo si z mladimi ogledali točke v centru Ljubljane, ki so povezane z revolucionarnimi gibanji predvsem okoli leta 1968-71, a tudi druge točke, ki so povezane z vstaji in zahtevami prebivalcev, predvsem mladih, po družbenih spremembah. Na podlagi srečanj in evalvacije smo pripravili osnutek zahtev mladih, ki smo jih kasneje oblikovali v mladinski manifest.

S petnajstimi mladimi smo se junija odpravili na revolucionarni vikend na Dunaj, kjer smo preko kreativnih metod, kot so film, gledališče, ilustracija, ples in glasba ter raznolikih delavnic izpilili ideje in pričakovanja ter oblikovali osnutek manifesta. Gostitelji so nas popeljali po revolucionarnem ogledu Dunaja, kjer smo spoznavali pomembne točke upora v zadnjem stoletju. Nastala sta dva kratka filma, plesna in gledališka predstava, serija ilustracij ter glasbena točka.ž

Septembra smo se odpravili na drugi revolucionaren vikend, v Krakow, kjer smo bili malo manj kreativni, saj smo mlade urili o zagovorništvu. Vseeno pa smo imeli čas za ogled revolucionarnih točk v mestu Krakow. Oktobra smo se udeležili dogodka Streetstival, kjer smo se z mladinskimi delavci pogovarjali o potrebnih spremembah na področju mladinskega dela, s poudarkom na uličnem delu.

Decembra se je od 6 do 10 mladih iz vsake od štirih držav odpravilo v Bruselj, kjer so poglobili svoje znanje o evropskih institucijah, načinih vplivanja na politike in zagovorništvu. Izvedli smo tudi okroglo mizo v parlamentu EU, kjer so mladi prisotnim parlamentarcem predali svoj manifest.

S tem se je projekt zaključil. V letu 2020 pa bomo začeli s tretjim delom, saj smo v letu 2019 obenem tudi prijavljali nadaljevanje projekta. Takrat se bomo naslonili na revolucionarne dogodke po svetu, ki so se dogajali po letu 1990, v Sloveniji s poudarkom na okoljskih gibanjih.

Partnerji projekta: Südwind (Avstrija), GVC (Italija), BRF (Poljska) in Focus iz Slovenije, ter občina Bologna in Inštitut za izobraževanje odraslih iz Dunaja (VHS Wien). Projekt je podprt s strani programa Evropa za državljane – Evropski spomini.

Prihodnost Evrope 1

Maja smo organizirali že tradicionalni Fair Trade piknik, v sodelovanju z več organizacijami, predvsem pa s Pravično trgovino Slovenije. Na pikniku smo se družili podobno misleči in predstavljali trajnostne prakse, kot so knjižnica reči, izmenjevalnice (semen, oblek), življenje brez odpadkov in podobno. Tudi piknik je minil brez odpadkov in brez elektrike. Tudi v 2019 tradicionalni Fairtrade piknik sredi Tivolija ni minil brez kuharskega izziva PraviLNO pečeno. V društvu Focus in Pravični trgovini 3MUHE smo se odločili, da ljubiteljske kuharje in kuharice, ki jim ni vseeno kakšne sestavine uporabljajo, znova pozovemo, da pri pripravi dobrot uporabijo izključno lokalno pridelane sestavine (zaželen ekološki certifikat) in sestavine, pridelane v sistemu pravične trgovine. Na naše veselje se jih je nekaj odzvalo na naše povabilo in tako smo spet skupaj pokazali, da je mogoče iz etično pridelanih surovin ustvarjati odlične izdelke – le malo več truda je potrebnega, da takšne surovine najdemo. Pripravili smo kuharsko knjižico.

Prihodnost Evrope 3

V okviru projekta Future of Europe 3 smo se ukvarjali z naraščujočo problematiko krčenja civilne družbe. Problematiko smo navezali predvsem na gibanje Mladi za podnebno pravičnost. Med septembrom in decembrom 2019 smo s tem namenom organizirali različne aktivnosti preko katerih smo želeli opolnomočiti gibanje in njegovo vključenost v odločevalske procese ter povezati različne deležnike, ki delujejo na področju podnebnega ukrepanja. V okviru projekta smo sodelovali pripravi septemberskega protesta - Podnebni štrajk: Skupaj za podnebno pravičnost, organizirali šest predprotestnih in poprotestnih sestankov različnih civilnodružbenih deležnikov z namenom skupnega naslavljanja podnebne krize, organizirali dogodek na temo pomena sodelovanja civilne družbe v odločevalskih procesih in delavnico, kjer smo iskali skupne načine delovanja različnih civilnodružbenih deležnikov in pripravili dokument o neodzivanju vlade na naše skupne zahteve glede podnebnega ukrepanja, ki smo ga naslovili na Vlado RS.

Slovenski glas za finančno pravičnost

V avgustu 2019 smo zaključili z izvajanjem projekta Slovenski glas za podnebno pravičnost, ki je evropski projekt, financiran iz programa DEAR.

Cilj projekta je bil prispevati k uresničevanju Ciljev trajnostnega razvoja (SDGs) z ozaveščanjem, gradnjo zmogljivosti slovenske civilne družbe in mobilizacijo slovenskih državljanov za pravično financiranje trajnostnega razvoja. V ta namen smo a) spremljali razvojno financiranje EU, pri čemer smo še posebej izpostavili proračun EU in davčno pravičnost, ter b) spremljali naložbe in financiranje infrastrukture, pri čemer smo izpostavljali trajnost in pravičnost na področju energetike in prometa, omejevanje delovanja civilne družbe in mega-koridorje infrastrukturnih projektov (ter s tem povezani neokolonializem).

V letu 2019 smo: pripravili in izvedli delavnico o megakoridorjih, analizirali politike (EU proračun, davčna pravičnost), izvajali zagovorniške aktivnosti, koordinirali manjšo kampanjo ob volitvah v Evropski parlament in spremljali delovanje Evropske investicijske banke (energetska politika).

Ključni partnerji: Christian Aid, Counter Balance, Debt and Development Coalition Ireland, erlassjahr.de, Eurodad in Observatori del Deute en la Globalització.

ODRAST

V letu 2019 je izšla težko pričakovana knjiga - slovenski prevod knjige: Odrast: besednjak za novo dobo, pri prevodu in izdaji katere smo sodelovali tudi v Focusu. Izdala pa jo je založba Humanitatis. Izid knjige smo pospremili z razpravami, ki so se odvijale v luči evropskih volitev, ki so se odvijale maja 2019. Razprave so potekale v okviru projekta Future of Europe 1. Izvedli smo razpravo v Kopru, Mariboru in Ljubljani. Sodelovali smo tudi pri poletni šoli odrasti, ki jo je organiziral zavod Voluntariat, kjer smo predstavljali koncept za prostovoljce, ki so se odločili spoznati praktične vidike odrasti in organizacije, ki na tem področju delujejo. Na koncu leta 2019 smo pripravili 4 prispevke za pred-konferenco o Odrasti, ki se bo odvijala na Dunaju konec maja 2020, pripravili smo uvodno predavanje o odrasti na mednarodni konferenci "Transforming sustainability", ki je potekala jeseni.

Odrast in letalstvo

Mreža Stay Grounded je skupaj z organizacijami civilne družbe in Inštitutom za ekološke znanosti in tehnologijo ICTA v Barceloni organizirala konferenco Odrast letalstva (Degrowth of Aviation). Konferenca se je udeležilo prek 200 predstavnikov družbenih gibanj, nevladnih organizacij in akademske sfere, da bi razpravljali o konkretnih ukrepih in strategijah za zmanjšanje zračnega prometa. Uvedba davka na kerozin in letalske vozovnice je nujen ukrep, vendar pa so potrebni dodatni ukrepi, da letenje ne postane zgolj privilegij bogatih. Eden od predlogov so progresivni davek za redne letalske potnike, kar pomeni, da tisti, ki letijo več, plačajo tudi višji davek. Druge ukrepi vključujejo omejitve za lete na kratke razdalje z namenom zmanjšanja nepotrebnih letov. Na drugi strani je potrebno spodbujati alternative letom, ko so nočni vlaki, ladje, ki jih poganjajo obnovljivi viri energije in spletne konference. Druge strategije vključujejo moratorij na letališko infrastrukturo in omejevanje množičnega turizma.

PRESEČNE AKTIVNOSTI

PRESEČNI PROJEKTI

NVO kot enakovreden partner pri nadzoru javnih financ

S koncem leta 2019 smo zaključili 4-letni projekt 'NVO kot enakovreden partner pri nadzoru javnih financ'. Cilj projekta je bil izboljšati transparentnost in odgovornost odločanja na področju javnih financ skozi krepitev vloge in glasu NVO v nadzoru institucij, ki delujejo na področju javnih financ. Ključne dejavnosti projekta so bile prenos znanj in praks, mreženje, nadzor, zagovorništvo in komuniciranje na področju javnih financ, še posebej na 4 specifičnih temah: javni dolg, davčna pravičnost, javno-zasebna partnerstva in veliki infrastrukturni projekti.

V letu 2019 se je Focus udeležil več usposabljanj (usposabljanje o direktivi o okoljski odgovornosti, delavnica o podnebnem financiranju, forum Civitas v Gradcu, usposabljanje o strateški presoji vplivov na okolje). Povezoval se je z Eurodadom, Counter Balance in EEB za soorganizacijo dogodkov v Bruslju, razen tega pa še z mrežo EuroIFI s pomočjo pri soorganizaciji in sodelovanjem na spomladanskem srečanju EuroIFI. V Sloveniji se je povezoval s Stičiščem za davčno pravičnost, mrežo Plan B, Koalicijo za trajnostno prometno politiko, Ekvilibom in Slogo. Focus je podpiral organizacijo konference Eurodad, ki je potekala v Ljubljani 3.junij. V Sloveniji smo februarja organizirali delavnico o poročilu o davčni pravičnosti za Slovenijo, konec maja pa konferenco o infrastrukturnih projektih. V Bruslju smo soorganizirali konferenco in dogodek v Evropskem parlamentu ter srečanje projektne ekipe. Na področju zagovorniških dejavnosti smo sodelovali v nekaj procesih (NEPN, širitev obvoznice, politika za Slovenijo v EBRD, energetska politika EIB, CPVO Krško...). Projekt smo redno predstavljali v medijih in na družbenih omrežjih. Focus je v letu 2019 oblikoval tudi strategijo razvoja mreže partnerjev projekta za prihodnje.

KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

Delo z mediji

Tudi v letu 2019 smo v okviru komunikacijskih dejavnosti redno sodelovali z različnimi, predvsem nacionalnimi, mediji in tako pripomogli h krepitvi in širjenju ozaveščenja širše javnosti o našem delu pa tudi o tematikah, s katerimi se ukvarjamo znotraj našega dela.

S predstavniki in predstavnicami medijev smo sodelovali predvsem preko neposrednih stikov (osebni stiki, telefonski pogovori, elektronska pošta) pa tudi preko sporočil za javnost in novinarskih konferenc ob večjih dogodkih ter vabljenja na določene dogodke, z namenom spodbujanja k odpiranju pomembnih tematik na področju programov, ki jih vodimo in boljšemu poznavanju tematik. Redno smo se odzivali na vabila novinarjev in novinark k sodelovanju v njihovih oddajah oz. rubrikah.

Ob rednem spremljanju dela medijev in tem na dnevnih agendah smo pripravili pregled medijskih objav (t. i. clipping), v katerem smo zabeležili več kot 210 posrednih ali neposrednih pojavljanj v medijih različnega tipa in v zvrsteh različnih žanrov, kar je skoraj 100 % več kot v lanskem letu. Največ je bilo objav v spletnih medijih, gostovali pa smo v kar nekaj radijskih oddajah in vidnejših televizijskih oddajah, kot so Odmevi, Studio City, Dnevnik in Koda.

Mediji nas ob pokrivanju določenih tem, s katerimi se na Focusu redno ukvarjamo, kontaktirajo s prošnjami za predstavitev naših stališč, osvetlitev določene tematike ipd. (npr. energetska revščina, podnebna politika, sprejemanje podnebne zakonodaje, odrast). Novinarje in novinarke smo uspešno spodbudili tudi k intervjuvanju tujih gostov na naših dogodkih.

Redna komunikacija z različnimi deležniki in javnostmi

Redna komunikacija in izmenjava informacij z različnimi deležniki iz Slovenije in tujine ostaja vitalnega pomena pri delu društva Focus. Do različnih javnosti dostopamo v okviru neposrednih srečanj in obiskov dogodkov, preko spletnih orodij (kot so Skype idr.), preko spletne strani (www.focus.si) ter preko družbenih omrežij (Facebook, Twitter in YouTube). Konec leta 2019 smo pričeli z optimizacijo spletne strani in spletnih vsebin, s čimer bomo nadaljevali tudi v letu 2020.

V obliki E-novičnika smo mesečno pripravili pregled našega delovanja in ga poleg objave na spletni strani posredovali tudi preko 240 naročnikom (100 več kot leto prej) preko spletne platforme Mailchimp.

Povečano število sledilcev smo zabeležili tudi na našem Facebook in Twitter računu. Slednji ostaja pomemben pri komunikacijski podpori našim tujim partnerjem in mrežam, katerih člani smo, ter pri komunikaciji z odločevalci. Leto smo zaključili z več kot 520 (70 več kot prejšnje leto) sledilci na Twitter in več kot 2640 (400 več kot prejšnje leto) na Facebook profilu.

V okviru projektnih aktivnosti smo vzdrževali tudi spletne strani ter Facebook profile projektov Dovolj za vse (www.Dovoljazavse.si) in Aktivno v šolo (<http://www.aktivnovsolo.si/>).

Mednarodno sodelovanje

CAN Europe: Kot člani mreže Climate Action Network Europe smo spremljali evropske in mednarodne podnebne in energetske politike, ob tem pa je Focus v Sloveniji med odločevalci promoviral stališča CAN E do podnebno – energetskih zadev. Redno smo sodelovali na konferenčnih klicih mreže in bili prisotni na letnem srečanju mreže. V letu 2019 smo s CAN-E začeli izvajati mednarodni projekt LIFE Unify.

Transport&Environment: S T&E sledimo evropski zakonodaji na področju CO2 standardov za tovornjake, avtomobile in lahka gospodarska vozila, izvajamo aktivnosti v povezavi z izpusti zračnih onesnaževal konvencionalnih vozil ter vpeljavo alternativnih goriv v prometu. Focus je v Sloveniji med odločevalci in javnostjo promoviral T&E publikacije in stališča ter sodeloval na strateških srečanjih T&E, rednih webinarjih ter na več vsebinskih delavnicah T&E.

Friends of the Earth Europe: S FoEE smo izvedli tri projekte v okviru kampanje Future of Europe, katerih namen je bilo predvsem povečati aktivno državljanstvo v času EU volitev ter opozarjati na krčenje prostora civilne družbe. Z mrežo sodelujemo predvsem na področju energije in podnebnih sprememb. Sodelovali smo tudi na letnem srečanju mreže (generalna skupščina), ki se je junija odvijalo v Bolgariji in dobili tudi novo članico upravnega odbora iz vrst Focusa.

Na spletni strani in socialnih omrežjih smo redno širili in promovirali kampanje mrež in delili novice drugih organizacij članic, za katere smo ocenili, da bi utegnile zanimati naše sledilce in sledilce.

Eurodad: Letos je Focus postal član evropske mreže Eurodad, ki si prizadeva za transformativne spremembe globalnih in evropskih politik, institucij, pravil in struktur, da bi zagotovila demokratično nadzorovan, okoljsko trajnosten finančni in gospodarski sistem. Z Eurodadom smo letos sodelovali pri pripravi in izvedbi njihove letne konference, ki je potekala junija v Ljubljani.

Društvo Focus je med podpisniki in podporniki Mednarodne listine o pravični trgovini, ki jo je družno podprlo že več kot 250 različnih organizacij po svetu.

Sodelovanje v Sloveniji

V letu 2019 je Focus v sklopu svojih dejavnosti in projektov sodeloval tudi v projektih in dejavnostih slovenskih mrež in organizacij: Okoljski center, Plan B, Koalicija za trajnostno prometno politiko, Mreža za prostor, Stičišče za davčno pravičnost, Konzorcij vsebinskih mrež Slovenije, Partnerstvo za okolje in zdravje, Delovna skupina za globalno učenje (Sloga). Partnerstvo smo oblikovali tudi okoli kampanje Podnebna kriza. V 2019 je Focus sodeloval s številnimi drugimi organizacijami, partnerji in posamezniki, s katerimi smo izvajali projekte in kampanje.

Delo s prostovoljci

V letu 2019 smo imeli enega prostovoljca iz vrst European solidarity corps, ki je pomagal pri oblikovanju revolucionarnih tur po Ljubljani in pri drugih aktivnostih projekta Moja revolucija 2. V okviru projekta Dovolj za vse nam je prostovoljka pomagala pri montaži promocijskih filmov. S 7 prostovoljci smo sklenili prostovoljske pogodbe. Poleg tega smo sodelovali z večjim številom mladih v okviru podnebnega gibanja. Skupaj so opravili več kot 1500 ur prostovoljnega dela.

RAZVOJ DRUŠTVA

Vodenje organizacije

Tudi v 2019 smo izvedli letno strateško načrtovanje, na osnovi katerega smo pripravili programske prioritete za naslednjih 3-5 let. Izvedli smo tudi četrtna planiranja. Pripravili smo načrt dela za 2020. Med drugim smo pridobili status delovanja v javnem interesu na področju raziskovalne dejavnosti. V 2019 smo zaposlili tri nove sodelavce. Za izboljšanje klime na delovnem mestu, smo upoštevali priporočila za izboljševanje odnosov in boljše zdravje zaposlenih.

Transparentnost delovanja

Ker se zavzemamo za transparentno delovanje vlade in vseh ostalih institucij, želimo, da je tudi naše delovanje transparentno. To smo kot vsako leto zagotavljali z doslednim upoštevanjem zakonodaje (vpisi v registre, redno oddajanje poročil), z redno komunikacijo z javnostmi: vzdrževanjem spletnih strani, posredovanjem informacij o društvu in s sporočili za javnost. Tudi priprava letnega poročila je namenjena izboljšanju transparentnosti delovanja društva.

Financiranje delovanja

Delovanje v letu 2019 je bilo financirano s pomočjo naslednjih institucij:
Evropska komisija iz programov: IPA, Erasmus+, EACEA, Obzorje 2020, COST, Evropski socialni sklad, LIFE

European Climate Foundation

Ministrstvo za okolje, varstvo narave in jedrsko varnost, Nemčija, program EUKI

Ministrstvo za zunanje zadeve

Ministrstvo za okolje in prostor

Ministrstvo za zdravje

Zavod za zaposlovanje

Eko sklad, j.s.

Friends of the Earth Europe

Več podrobnosti o delovanju društva je na voljo na www.focus.si.

Focus, društvo za sonaraven razvoj, Maurerjeva 7, Ljubljana (pisarna Trubarjeva 50, Ljubljana);

E: info@focus.si, www.focus.si; T: 01 515 40 80